Valtioneuvoston kanslia NEUVOSTORAPORTTI VNEUS2020-00933

VNEUS Siivola Heli(VNK) 25.09.2020

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 22.9.2020

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 22.09.2020

Puheenjohtaja antoi tilannekatsauksen tulevan rahoituskehyksen (MFF) ja elpymispaketin käsittelystä. Keskusteluissa Euroopan parlamentin (EP) kanssa EP:n vaatimukset ovat koskeneet erityisesti uusia omia varoja, menolisäyksiä, oikeusvaltioehdollisuutta ja elpymisvälineen (NGEU) hallintoa. Edistystä on kuitenkin saavutettu ja puheenjohtaja on optimistinen. Lokakuun lopussa tulisi olla valmista. Komissio korosti tarvetta edetä ripeästi.

Neuvosto valmisteli ylimääräistä Eurooppa-neuvoston kokousta. Keskustelussa korostettiin tarvetta lisätä kunnianhimoa sisämarkkinoiden osalta. Resilienssiä ja strategista autonomiaa keskeisillä aloilla tulisi vahvistaa varoen kuitenkin lipsahtamasta protektionismin puolelle. Digitaalista ja vihreää siirtymää tulisi nopeuttaa ja siirtymän tulisi olla inklusiivinen. Ulkosuhteiden osalta ilmaistiin solidaarisuutta Kreikalle ja Kyprokselle Turkin toimien osalta. Monet pahoittelivat sitä, että ulkoasiainneuvostossa 21.9. ei päästy sopuun Valko-Venäjän pakotteista.

Komissio informoi neuvostoa neuvottelutilanteesta Ison-Britannian kanssa. Neuvottelut ovat loppuvaiheessa. Sopu näyttää vaikealta ja näkemyserot ovat suuret, mutta edelleen on mahdollista päästä tasapainoiseen ja EU:n etuja vastaavaan sopimukseen. EU:n tulee pysyä rauhallisena, päättäväisenä ja realistisena ja jatkaa neuvotteluita mandaatin mukaisesti. Erosopimuksen asianmukainen täytäntöönpano on tärkeää. Komissio seuraa tarkkaan tilannetta UK:n sisämarkkinalakiehdotukseen liittyen. Käydyssä keskustelussa annettiin täysi tuki komissiolle ja korostettiin varautumista kaikkiin vaihtoehtoihin, mukaan lukien sopimukseton tila.

Komissio esitteli vuoden 2021 työohjelmaansa koskevan aiekirjeen.

Neuvosto keskusteli covid-19-toimien koordinaatiosta. Pyrkimystä parempaan koordinaatioon ja tiedottamiseen kannatettiin. Rajoitustoimista päättäminen on kansallisessa toimivallassa, mutta valtaosa jäsenvaltioista tuki yhteisen kehyksen luomista riskinarviointiin. Osa ilmaisi huolensa vapaan liikkuvuuden periaatteen toteutumisesta ja peräänkuulutti nopeaa etenemistä liikkuvuuden rajoituksia koskevan neuvoston suosituksen hyväksymiseksi. Osa painotti vahvemmin jäsenvaltioiden liikkumavaran tarvetta, eroja maiden epidemiologisessa tilanteessa ja vastuuta kansalaisten

terveyden suojelemisesta. Puheenjohtaja jatkaa työtä sen edistämiseksi, että yhteisymmärrys neuvoston suosituksesta saavutettaisiin mahdollisimman pian.

Neuvosto sai tilannekatsaukset Puolaa ja Unkaria koskevista SEU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisista menettelyistä. Neuvosto jatkaa asian käsittelyä kummankin maan osalta.

Suomea edusti kokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

A-kohtien luettelon hyväksyntä

Hyväksyttiin asiakirjan 10811/20 mukaisesti.

Monivuotinen rahoituskehys

Puheenjohtaja antoi tilannekatsauksen elpymispaketin käsittelystä ja keskusteluistaan EP:n kanssa. Keskusteluja on käyty sekä teknisellä että poliittisella tasolla. EP:n vaatimukset koskevat erityisesti uusien omien varojen käyttöönottoa, menolisäyksiä, oikeusvaltioehdollisuutta ja elpymisvälineen (NGEU) hallintoa. Myös ilmasto ja sukupuolten tasa-arvo ovat EP:lle tärkeitä kysymyksiä. Edistystä on kuitenkin saavutettu ja puheenjohtaja on optimistinen. Lokakuun lopussa tulisi olla valmista. Puheenjohtaja korosti, että keskusteluja käydään koko paketista, ei yksittäisistä elementeistä. Monet EP:ssä tietävät, miten vaikeaa sovun saavuttaminen oli heinäkuun Eurooppa-neuvostossa. Ei voida aloittaa puhtaalta pöydältä, vaan on edettävä Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta. Puheenjohtaja vetosi kaikkiin, jotta päästään eteenpäin. Viivytyksiin ei ole varaa. Rahoitustuen saaminen liikkeelle mahdollisimman pian edellyttää kaikilta osapuolilta valmiutta kompromisseihin. Puheenjohtaja kiitti lopuksi kaikkia ja korosti, ettei neuvotteleminen koronakriisin keskellä ole ollut helppoa.

Komissio (komissaari Hahn) kiitti puheenjohtajan neuvottelutiimiä ja korosti tiukkaa aikataulua. Komissio katsoi, etteivät osapuolet ole niin kaukana toisistaan, vaikka lisätyötä vielä tarvitaankin. Budjettivallankäyttäjänä EP:llä tulisi olla sanavaltaa NGEU-rahoitukseen. Samalla tulee kunnioittaa perussopimuksia. Joustavuuden ja erityisvälineiden osalta komissio korosti, että jo nykyisin on välineitä, jotka ovat mahdollistaneet mm. muuttoliikekriisiin ja covid-19-kriisiin vastaamisen. Erityisvälineitä ja joustoa tarvitaan myös jatkossa, koska ei tiedetä, mitä kaikkea on edessä. Tällä hetkellä tärkeintä on edetä riittävällä vauhdilla. Ensi vuoden budjetista voidaan päättää vasta kun on sopu elpymiskokonaisuudesta. Komissaari viittasi EP:n äänestykseen omien varojen päätökseen liittyen ja toivoi, että kansallisesti ratifioinnit saadaan käynnistettyä heti kun mahdollista.

Käytetyissä puheenvuoroissa korostettiin tarvetta edetä nopeasti Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta. Esille nostettiin myös oikeusvaltioehdollisuus ja sen osalta Eurooppa-neuvostossa saavutettu herkkä tasapaino.

Suomi kiitti puheenjohtajaa tilannekatsauksesta ja hyvin tehdystä työstä. On tärkeää, että neuvottelut EP:n kanssa saadaan valmiiksi mahdollisimman pian, jotta elpymispaketti astuu voimaan ensi vuoden alusta. Tarvitaan vahva linkki oikeusvaltioperiaatteen ja budjetin välille. Toimiva oikeusvaltioehdollisuus oli Suomelle ennakkoehto heinäkuun Eurooppa-neuvoston neuvotteluissa. Äänestysperiaatteena tulee olla aito määräenemmistö ja mekanismin tulee toimia käytännössä. Jäämme odottamaan puheenjohtajan ehdotusta.

Puheenjohtaja vakuutti, että neuvotteluja käydään Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta. Puheenjohtajavaltio jatkaa vilpittömänä välittäjänä neuvotteluissa.

24. ja 25. syyskuuta pidettävän ylimääräisen Eurooppa-neuvoston kokouksen valmistelu; päätelmät (*kokouksen jälkeen tiedotettiin, että Eurooppa-neuvosto siirtyy pidettäväksi 1.–2.10.*)

Neuvosto kävi keskustelun ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmistä. Puheenjohtaja toivoi alustuksessaan, että keskustelussa keskityttäisiin tärkeimpiin poliittisiin kysymyksiin liittyen muun muassa sisämarkkinoihin ja digitalisaatioon. Ulkosuhdeasioita käsiteltiin edeltävän päivän ulkoasiainneuvostossa. Puheenjohtaja katsoi strategisen autonomian käsitteen vaativan vielä lisäkeskusteluja. On hyvä, että päämiehillä on mahdollisuus keskustella asiasta.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) totesi covid-19-kriisin osoittaneen unionin heikkoudet ja vahvuudet. Sisämarkkinoita täytyy käyttää paremmin, jatkaa niiden syventämistä ja suojella sisämarkkinoiden integriteettiä. Elpymispaketin rahoituksesta 20 prosenttia pitäisi ohjata digihankkeisiin. Digitaalisen kompassin 2030 osalta tullaan tekemään läheistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa.

Keskustelussa useat jäsenvaltiot totesivat, ettei sisämarkkinoiden osalta voida vain palata covid-19-kriisiä edeltäneeseen aikaan, vaan kunnianhimon täytyy olla korkeampi. Resilienssiä ja strategista autonomiaa keskeisillä aloilla tulisi vahvistaa varoen kuitenkin lipsahtamasta protektionismin puolelle. Haavoittuvia aloja, kuten terveydenhuolto ja lääkinnälliset tuotteet, täytyy suojella. Teollisuuspolitiikan tärkeyttä eurooppalaisen talouden kulmakivenä korostettiin. Vihreää ja digitaalista siirtymää tulisi nopeuttaa ja sen tulee olla inklusiivinen, mukaan lukien pk-yritykset. Esille nousi myös koheesion ja konvergenssin tarve.

Ulkosuhteiden osalta keskustelussa ilmaistiin laajaa solidaarisuutta Kreikalle ja Kyprokselle Turkin itäisen Välimeren toimien osalta. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, korkean edustajan ja puheenjohtajavaltion välitystoimia asiassa kiiteltiin. Moni pahoitteli sitä, ettei edellisen päivän ulkoasiainneuvostossa päästy sopuun Valko-Venäjän pakotteista.

Suomi korosti tarvetta rakentaa vahvemmat, syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat. Avoimuuden ja tasapuolisten toimintaedellytysten tulee säilyä eurooppalaisen talouden kulmakivinä. Digitaalisen siirtymän nopeuttamiseksi tarvitaan lisää kunnianhimoa. Kaikki nämä kysymykset kytkeytyvät myös globaaliin kontekstiin. EU:n on otettava johtorooli monenvälisen järjestelmän uudistamisessa ja sääntöperäisen kansainvälisen yhteistyön edistämisessä.

EU:n ja Ison-Britannian neuvottelut

Pääneuvottelija Michel Barnier ja komission varapuheenjohtaja Maroš Šefčovič informoivat neuvostoa neuvottelujen tilanteesta.

Barnier katsoi kahden viimeisen viikon tapahtumien sisämarkkinalakiehdotuksineen olevan osa neuvotteluiden loppuvaiheen dynamiikkaa. Aikaa on vähän. Tulevaa suhdetta koskeva sopimus on saatava aikaan lokakuun loppuun mennessä, jotta se saadaan voimaan vuoden alusta. Sopu näyttää nyt vaikealta, mutta edelleen on mahdollista saada sopimus, joka on tasapainoinen ja vastaa etujamme ja arvojamme. EU:n tulee pysyä rauhallisena, päättäväisenä ja realistisena. Neuvotteluissa jatketaan avointa ja rakentavaa linjaa.

Komissio korosti tasavertaisten toimintaolosuhteiden merkitystä. On saatava riittävät takeet reilusta kilpailusta. Erityisesti valtiontukimääräykset ovat tärkeät. Samoin on ratkaistava tulevan suhteen sopimuksen hallinto ja riitojenratkaisumekanismi. Lisäksi avoinna on kalastus, joka on vaikea aihe. Nämä kaikki on ratkaistava EU:n etujen mukaisesti, mukaan lukien sisämarkkinoiden turvaaminen.

Komissio korosti tarvetta edetä rinnakkain kaikilla neuvottelualoilla. Aikaa on vähän. Jos edistystä edellä selostetuissa avainaiheissa saadaan, neuvottelut voivat edetä. Jos sopu löytyy, tekstien draftaus menee tarvittaessa nopeasti. Jos sopua ei saada, tulee ryhtyä muihin toimiin. Komissio on työstänyt valmistautumista ja on valmis tarvittaessa esittämään varautumistoimia sopimuksettomaan tilaan.

Šefčovič selosti erosopimuksen täytäntöönpanon tilannetta ja asianmukaisen täytäntöönpanon tärkeyttä. Tilanne on vaikea. UK:n sisämarkkinalakiehdotus on selkeä erosopimuksen rikkomus. Erosopimus on voimassa ja selvää on, ettei EU eikä UK voi sitä yksipuolisesti muuttaa tai jättää noudattamatta. Tämä on tärkeä asia, ja sen vuoksi komissio kutsui heti koolle ylimääräisen sekakomitean kokouksen. Šefčovič kiitti kaikkia jäsenvaltioita osallistumisesta. UK ei vastannut komission huoliin kokouksessa, joten Šefčovič lähetti ministeri Govelle kirjeen, jossa pyydettiin poistamaan lakiehdotuksen ongelmalliset kohdat. UK ei ole kuitenkaan vetämässä ehdotustaan pois. Komissio seuraa tilannetta tarkasti, mukaan lukien prosessi UK:n parlamentissa. Erosopimuksen mukaan käytössä on erilaisia oikeudellisia keinoja, joita komissio nyt harkitsee. EU:n on omalta osaltaan pantava erosopimus moitteettomasti täytäntöön, mukaan lukien kansalaisten oikeudet. Seuraava sekakomitean kokous on maanantaina 28.9. Brysselissä, jolloin palataan kaikkiin täytäntöönpanoon liittyviin kysymyksiin.

Käydyssä keskustelussa annettiin täysi tuki komissiolle sekä neuvotteluiden jatkamisessa että erosopimuksen täytäntöönpanon varmistamisessa. EU:n tulee osoittaa yhtenäisyyttä, rauhallisuutta, päättäväisyyttä ja realismia kuten tähänkin saakka. Tilanne on vaikea, mutta on kaikkien etu pyrkiä mandaatin mukaisesti intressiemme mukaiseen tasapainoiseen sopimukseen. On kuitenkin varauduttava kaikkiin vaihtoehtoihin, mukaan lukien sopimukseton tilanne. Komission toivottiin johtavan EU-tason koordinaatiota. Osa jäsenvaltioista toi esiin myös prioriteettialojaan.

Suomi antoi omassa puheenvuorossaan täyden tuen komissiolle, korosti yhtenäisyyden tärkeyttä ja ilmaisi solidaarisuutta Irlannille. UK:n sisämarkkinalakiehdotus on merkittävä ongelma. Aikaa on vähän. On käytävä myös EU:n sisäisiä keskusteluja, esimerkiksi lentoliikenteestä. Myös kansallisiin prosesseihin tarvitaan aikaa. Työtä on jatkettava kaikilla raiteilla. On varauduttava kaikkiin vaihtoehtoihin, mukaan lukien sopimukseton tila.

Barnier kiitti jäsenvaltioita tuesta. Neuvottelut ovat osa laajaa perspektiiviä, jota emme saa unohtaa: Irlannin rauha ja vakaus, sisämarkkinoiden turvaaminen, tarve tehdä UK:n kanssa yhteistyötä tulevaisuudessa yhteisiin haasteisiin vastaamiseksi. On tärkeää ymmärtää, että lopputuloksesta riippumatta toiminta ei jatku nykyisenlaisena vuoden vaihteessa. Muutoksiin on valmistauduttava vahinkojen minimoimiseksi.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että komissio sai jäsenvaltioiden täyden tuen. Neuvotteluita tulee jatkaa ja EU:n on pysyttävä rauhallisena, mutta varauduttava kaikkiin vaihtoehtoihin. Aihe on todennäköisesti yleisten asioiden neuvoston asialistalla uudelleen lokakuussa. Katsotaan, missä tuolloin ollaan, mutta puheenjohtaja haluaa olla optimistinen sovun löytymisen suhteen.

Lainsäädäntötyön suunnittelu

Puheenjohtaja totesi komission julkaisseen uuden aiekirjeen, joka esittää komission lähtökohdat vuoden 2021 työohjelmalle. Tähän liittyen neuvosto, parlamentti ja komissio tulevat myös julkaisemaan yhteisen julistuksen vuoden 2021 lainsäädäntöprioriteeteista. Ensimmäistä kertaa aloitetaan myös lainsäädäntötyön monivuotinen ohjelmointi, joka on lykkääntynyt pandemian vuoksi. Komissio esittelee tähän liittyen myös uutta strategista ennakointisuunnitelmaansa.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) totesi, että komission aiekirje (10651/20) vuoden 2021 työohjelmasta rakentuu komission poliittisten suuntaviivojen ja EU:n strategisen ohjelman varaan. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman alla ehdotetaan uusia aloitteita mm. päästökaupan uudistamiseksi sekä uusi hiilitullimekanismia koskeva säädösehdotus. Digitalisaatioon liittyen komissio esittää esimerkiksi uutta digitaaliveroa ja tiedonannon digitaalisista tavoitteista vuoteen 2030 asti. Jälkimmäiseen liittyy vahvoja kilpailu- ja teollisuuspoliittisia intressejä, mutta samalla tulee varmistaa kansalaisten tietoturva. ”Ihmisten hyväksi toimivan talouden” alla komissio tulee ehdottamaan mm. EU:n standardeja vihreille joukkovelkakirjoille, rahoitusmarkkinadirektiivin ja -asetuksen tarkastamista sekä lainsäädäntöpakettia rahanpesun torjunnaksi. Ulkosuhteissa

suunnitelmissa on esimerkiksi tiedonanto EU:n arktisesta politiikasta ja pohjoisesta ulottuvuudesta sekä tiedonanto multilateralismista. ”Eurooppalaisen elämäntavan edistämisen” alla esitetään useita terveyteen ja terveyspolitiikkaan liittyviä uusia aloitteita sekä esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva uusi toimintaohjelma. Lopuksi, eurooppalaisen demokratian edistämistä tuetaan muun muassa lapsen oikeuksia koskevalla strategialla, naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisellä ym. uusilla aloitteilla.

Monivuotinen ohjelmointi kytkeytyy viime viikolla julkaistuun ensimmäiseen strategiseen ennakointiraporttiin. Komission tarkoituksena on myös perustaa epävirallinen verkosto Euroopan foresight-osaamisen kehittämiseen. Yhdessä neuvoston ja parlamentin kanssa ryhdytään neuvottelemaan monivuotista ohjelmointia koskevista päätelmistä.

Covid-19 – EU:n toimien koordinaatio

Ministerit keskustelivat puheenjohtajavaltion edistymisraportin pohjalta keinoista tehostaa kansallisia liikkumisrajoituksia koskevaa koordinaatiota covid-19-pandemian aikana. Puheenjohtaja totesi edistymisraportin kuvaavan alustavia keskusteluja ja niitä osa-alueita, joista voitaisiin päästä yhteisymmärrykseen. Puheenjohtaja toivoi jäsenvaltioilta ohjausta jatkotyölle.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) korosti nykytilanteen haasteita ennustettavuuden ja selkeyden näkökulmasta ja piti koordinoidumpaa lähestymistapaa välttämättömänä. Komissio (komissaari Reynders) esitteli suositusehdotuksensa pääpiirteitä korostaen yhteisen riskiarvion ja tähän pohjaavan kartan tarvetta. Komissio ajaa alueellista lähestymistapaa, jotta toimenpiteitä ei tarvittaessa kohdistettaisi jäsenvaltioihin kokonaisuudessaan, vaan ainoastaan alueisiin, jotka muodostavat epidemiologisesti korkean riskin. Komissio haluaisi edetä indikaattoreista varsinaisia toimenpiteitä koskevaan keskusteluun. Rajoituksista päättäminen kuuluu jäsenvaltioille, mutta toimenpiteiden tulee olla EU-lainsäädännön mukaisia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä. Esimerkkinä ongelmallisesta käytännöstä komissio mainitsi naapurimaiden vapauttamisen joistain rajoituksista, jotka koskevat muita EU-jäsenvaltioita. Komissio ymmärtää tarpeen joustavuuteen ja katsoo ehdotuksensa mahdollistavan jäsenvaltioille riittävän liikkumavaran. Komissio peräänkuulutti nopeaa siirtymistä varsinaisiin neuvotteluihin komission ehdotuksesta.

Keskustelussa jäsenvaltiot kannattivat yleisesti pyrkimystä parempaan koordinaatioon. Toimivalta rajoitustoimista päätettäessä on jäsenvaltioilla, mutta valtaosa jäsenvaltioista tuki yhteisen kehyksen luomista riskinarviointiin kansallisten toimenpiteiden tueksi. Jäsenvaltioiden näkemykset jakautuivat puhuttaessa varsinaisten toimenpiteiden tiiviimmästä koordinoinnista ja komission ehdotuksen yksityiskohdista. Osa jäsenvaltioista ilmaisi huolensa vapaan liikkuvuuden periaatteen toteutumisesta ja sisämarkkinoiden toimivuudesta ja peräänkuulutti nopeaa etenemistä neuvoston suosituksen hyväksymiseksi, jotta päästäisiin selkeämpään ja ennustettavampaan tilanteeseen. Useat totesivat myös valmiutensa keskustella yhteisestä ”toimenpideluettelosta”. Osa jäsenvaltioista painotti vahvemmin jäsenvaltioiden liikkumavaran tarvetta, eroja maiden epidemiologisessa tilanteessa ja vastuuta kansalaisten terveyden suojelemisesta. Keskustelussa huomautettiin myös epidemian yleisestä kiihtymisestä Euroopassa ja katsottiin sen edellyttävän varovaisuutta rajoitustoimien purkamisessa.

Komission ehdottama alueellinen lähestymistapa sai keskustelussa runsaasti kannatusta, mutta myös epäileviä puheenvuoroja kuultiin. Ilmaantuvuusluvun, testausmäärän ja positiivisten testien osuuden käyttöä epidemiatilanteen arvioinnissa hyödynnettävinä indikaattoreina kannatettiin laajasti. Myös toiveita muiden kriteerien (terveydenhuollon/tehohoidon kuormitus, kuolleisuus) käyttämisestä edellä mainittujen rinnalla kuultiin. Jatkokeskusteluja toivottiin muun muassa testitodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta, matkustajatietolomakkeista sekä karanteeni-, testaus- ja jäljittämiskäytännöistä. Oikea-aikaisen tiedotuksen merkitystä niin kansalaisten, liike-elämän kuin muiden jäsenvaltioiden suuntaan korostettiin useissa puheenvuoroissa.

Suomi kiitti puheenjohtajaa tähänastisesta työstä ja tuki tavoitetta tehostaa jäsenvaltioiden välistä koordinaatiota ja tiedottaa rajoitustoimista selkeästi EU:n tasolla. Epidemiologinen tilanne

jäsenvaltioissa vaihtelee. On tärkeää, ettei unionin toimilla rajoiteta jäsenvaltion mahdollisuutta asettaa tarvittaessa muita jäsenvaltioita tiukempia rajoituksia, mikäli se on välttämätöntä kansanterveyden ja yhteiskunnan toiminnan turvaamiseksi. Näiden toimien tulee tietysti olla tarpeellisia ja oikeasuhtaisia. Sopiva tasapaino yhteisen EU-lähestymistavan ja joustavuuden välillä on varmasti löydettävissä. Suomi on valmis jatkamaan keskustelua rakentavalla tavalla.

Komissio kiitti jäsenvaltioita tuesta vapaan liikkuvuuden turvaamiselle ja totesi, että puheenvuoroissa korostui yhtäältä paremman koordinaation tarve EU-tasolla ja toisaalta jäsenvaltioiden tarvitsema liikkumavara. Komissio on luottavainen, että käytettävistä indikaattoreista päästään sopuun. Sen jälkeen olisi edettävä yhteisen kartan laadintaan värikoodeineen.

Puheenjohtaja totesi jäsenvaltioiden olevan yksituumaisia paremman koordinaation tarpeesta. Puheenjohtaja jatkaa työtä asian edistämiseksi ja toivoo, että yhteisymmärrys neuvoston suosituksesta voitaisiin saavuttaa mahdollisimman pian.

Oikeusvaltioperiaate Puolassa / SEU 7 artiklan 1 kohdan mukainen perusteltu ehdotus

Komissio (komissaari Reynders) antoi tilannekatsauksen viimeaikaisesta kehityksestä. Komissio katsoi, ettei tilanne ole parantunut. Komissio aikoo käyttää kaikkia mahdollisia välineitä asioiden ratkaisemiseksi. Artikla 7 -mekanismi on yksi näistä kanavista. Komissio on valmis ratkomaan kysymyksiä yhdessä Puolan kanssa. Komissio on myös valmis Puolan kuulemiseen joulukuussa puheenjohtajan alustavan asialistan mukaisesti. Oikeusvaltioperiaatteesta tulisi keskustella sekä kansallisella että EU-tasolla. Tämän edistämiseksi komissio antaa pian ensimmäisen oikeusvaltioperiaatetta koskevan vuosiraporttinsa.

Puola kertoi oman näkemyksensä tilanteesta ja vetosi puheenjohtajaan, jotta artikla 7 -menettely lopetettaisiin mahdollisimman pian.

Käytetyissä puheenvuoroissa korostettiin oikeusvaltioperiaatteen merkitystä ja pidettiin tärkeänä, että neuvosto jatkaa asian käsittelyä.

Suomi kiitti komissiota tilannekatsauksesta ja Puolaa sen vastauksesta. On jatkettava prosessia. On vielä avoimia kysymyksiä ja myös uusia huolia. Asian käsittelyä neuvostossa tulee jatkaa.

Unionin arvot Unkarissa / SEU 7 artiklan 1 kohdan mukainen perusteltu ehdotus

Komissio (varapuheenjohtaja Jourova) antoi tilannekatsauksen. Komissio oli pahoillaan, ettei positiivista raportoitavaa juurikaan ole, ja toivoi, että artikla 7 -menettely antaisi Unkarille mahdollisuuden kertoa tilanteesta. Artikla 7 on yksi käytössä oleva kanava.

Unkari kertoi oman näkemyksensä tilanteesta ja katsoi, että artikla 7 -menettely tulisi saattaa päätökseen.

Käytetyissä puheenvuoroissa nostettiin esiin muun muassa huolet ilmaisunvapauden ja akateemisen vapauden osalta ja pidettiin tärkeänä, että neuvosto jatkaa asian käsittelyä.

Suomi kiitti komissiota tilannekatsauksesta ja Unkaria sen vastauksesta. Suomi ei mene nyt yksityiskohtiin, koska kyse ei ole kuulemisesta. Kyseessä on tärkeä aihe ja on vielä ratkaisemattomia kysymyksiä, joten asia tulee pitää jatkossakin neuvoston asialistalla.

Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi kokouksen yhteydessä lyhyesti suunnitelmistaan Euroopan tulevaisuutta koskevan konferenssin osalta. Puheenjohtajan tavoitteena on tuoda luonnos toimielintenväliseksi julistukseksi piakkoin Coreperiin ja käydä siitä keskustelu lokakuun yleisten asioiden neuvostossa.

Suomen edustajat
Ministeri Tuppurainen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
10809/1/20

Liitteet

Viite

Asiasanat	brexit, Eurooppa-neuvosto, Oikeusvaltioperiaate, Puola, rahoituskehykset, toimielinten väliset suhteet, Unkari, YAN Yleisten asioiden neuvosto, koronavirukset
Hoitaa	**OM, SM, STM, UM, VM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, PLM, SP, TEM, TK, TPK, TULLI, VH, VTV, YM